

Veertiende jaargang

Trimestrieel tijdschrift

December 1999

Afgiftekantoor: 1755 Gooik

ISSN 0776-4103

46

Uitgave van de Heemkundige Kring

Gooik

Verantwoordelijke uitgever: Jean-Paul De Loecker, Koekoekstraat 41, 1755 Gooik

HEEMKUNDIGE KRING VAN GOOIK

v.z.w.

De Gooikse Heemkring werd opgericht in 1984 en is lid van het Nationaal Verbond voor Heemkunde.

Voorzitter : Jean-Paul DE LOECKER
Koekoekstraat 41, 1755 Gooik
02/532 02 74
Ondervoorzitter : Jozef VOSSSEN
Secretaris : Johan THOLLEMBEEK
054/56 72 04
Penningmeester : Karl DESMET

Werkten mee aan dit nummer:

Michel AMIJS
Guy BALLETT
Jean-Marie BINST
Luc BOLLEN
Jean-Paul DE LOECKER
Hilde DERMEZ
Bernadette HUGAERTS
Veerle MAEBE
Frans PEETERMANS
Luc STEIN

Secretariaat : Terlostraat 74
1755 Gooik

Archief en lokaal : Bibliotheek
Koekoekstraat 6
1755 Gooik

Bankrelatie: 734-1222502-20 (KBC)
422-5211921-76 (KBC)

De bijdrage 1999/2000 is vastgesteld op 450 frank.

De leden krijgen hiervoor o.a. dit tijdschrift toegezonden.

Iedere auteur is verantwoordelijk voor inhoud en illustratie van haar/zijn bijdrage. Nadruk en/of reproductie is zonder schriftelijke toestemming van het bestuur of de auteur verboden.

Lay-out en samenstelling :
Jean-Paul DE LOECKER

Drukkerij Ivo DEPRETER

INHOUD

IN EN OM DE KRING Jean-Paul De Loecker	2
E. H. JO LOUIS Veerle Maebe	8
HET SINT-NIKLAASBEELD VAN GOOIK Michel Amijs / Jean-Paul De Loecker	11
SACRARIUM ZAVELKERK OOGT ALS NIEUWE KANT Jean-Marie Binst	14
PAJOTS GENOOTSCHAP OPGERICHT Jean-Paul De Loecker	16
DE VLAG VAN HET PAJOTTENLAND Guy Ballet	18
"HET GELUK DER HUISGEZINNEN" Fragmenten uit een "oud boekje" - deel 3 en slot Luc Bollen	20
KWAKENBEEK Luc Stein	23
DE OUDE LINDEBOOM - Een 'bijzonder' kerstverhaal Veerle Maebe	24
GOOIKSE ANEKDOTEN Dialectstudie van het Gooiks - derde reeks - 2 Frans Peetermans	27

Beste lezer(es) en heemvriend(in),

Midden al de kerst- en nieuwjaarsdrukte krijg je toch nog je vertrouwd tijdschrift over 'Gooik' binnen. Er zijn dus toch nog zekerheden, ook al zou je er soms aan twijfelen als je sommige mensen bezighoort tijdens deze laatste dagen van 1999. Nee, ik ga me niet laten verleiden tot een discussie over een nieuw millennium of niet. In ieder geval beleven we toch een historische overgang naar het jaar 2000, of we nu willen of niet. Wij hebben je dit jaar weer vier nummers kunnen bezorgen van ons tijdschrift, en al zeggen we het zelf, het is toch weer een hele prestatie geweest. Dit keer is het natuurlijk een beetje een speciaal nummer: je krijgt 2 kerstverhalen. Eén als speciale bijlage, één als artikel binnenin. Als dat geen verwennen is van onze lezers en lezeressen.

Zoals je verder nog kan lezen, zijn we ondertussen met (veel) meer dan 300 leden. En het ziet er naar uit dat de belangstelling voor ons tijdschrift blijft stijgen. Vergeet dan ook niet te zorgen dat je er in 2000 terug bij bent: je vindt het overschrijvingsformulier hier bijgevoegd. De prijs blijft dezelfde !

Zo, veel leesgenot met dit nummer 46. En natuurlijk, onze beste wensen voor een zalig kerstfeest en een héél, héél gelukkig en gezond nieuw jaar 2000.

*De voorzitter
Jean-Paul De Loecker*

Illustratie koft: Pastoor Jo Louis van Strijland: een noeste werker, maar ook een echte levensgenieter. Een perfecte combinatie, in feite. (eigen foto)

Jean-Paul DE LOECKER

“7 x Brabants – 7 x Anders” in Gooik

Bovenaan twee jonge redacteurs van het WBD, die vol vuur hun project te Gooik kwamen uitleggen; onderaan een beeld van de inderdaad goed gevulde raadzaal van het Gooikse gemeentehuis, met zeer aandachtige luisteraars. (foto Jean-Paul De Loecker)

Onze Heemkring was op 6 oktober gastheer voor de redacteurs van het Woordenboek Brabantse Dialecten (WBD) van de KU-Leuven. Na Leuven, Tienen en Antwerpen deden ze Gooik aan om over hun werk te vertellen.

De raadzaal van het Gooikse gemeentehuis liep tjokvol. Ruim 50 geïnteresseerden van alle slag

luisterden eerst aandachtig naar het regionaal gedeelte. Daarin werden de typische kenmerken van de dialecten uit onze streek besproken.

In een tweede deel kwam het hoe en het waarom van het Woordenboek Brabantse Dialecten aan bod. Tijdens de pauze kon je nader kennismaken met oude en nieuwe dialectenquêtes uit onze regio, met de woordenboeken en andere interessante publicaties.

Het derde luik van de avond was een demonstratie van de geautomatiseerde werkwijze van het woordenboek en de presentatie van de spectaculaire sprekende dialectkaarten.

Tot slot beantwoordden de drie redacteurs de vragen van het publiek. Het werd een boeiende avond waarin de talrijk opgekomen dialectminnaars ruim aan hun trekken kwamen.

En de provincie Vlaams-Brabant, die het WBD-project financieel ondersteunt, mag gerust zijn: het goede geld wordt nuttig besteed.

Leden die ons verlaten hebben

In het afgelopen kwartaal hebben we afscheid moeten nemen van enkele van onze leden, die eigenlijk veel te snel van ons zijn weggegaan.

Er was Pierre Herremans uit Leerbeek, die zelf geen lid was, maar wel broer van Paul en vader van Patrick, beiden lid. Hij overleed heel plots in zijn woning te Leerbeek en liet een diep geschokte familie achter.

In Gooik-Centrum heeft Alice Roobaert ons verlaten. Zij was de echtgenote van Jozef Devoghel en al gedurende jaren zwaar ziek. Toch bleef ze tot het laatst zichzelf en wou ze doorwerken op het bedrijf. Onze medewerkster Veerle Maebe, die haar goed kende, heeft een verhaal gepubliceerd in dit tijdschrift, en het aan Alice en haar familie opgedragen.

Abrupt en moeilijk te geloven was ook het heengaan van Jan Taelmans, lid van onze Kring gedurende een tweetal jaren. Hij was de drijvende kracht achter heel wat organisaties in Gooik, zeker de VTB-VAB zal aan hem een waardevol medewerker missen. Paula en de

kinderen wensen wij veel sterkte toe in de komende weken en maanden.

Vanwege het bestuur van de Heemkundige Kring willen wij aan alle familieleden van de overledenen onze innige en oprechte deelneming betuigen. Laat de herinneringen aan hen een waardevol element zijn in ons leven, opdat wij hen nooit zouden vergeten.

Gooik gegroeid ?

Bijgaande foto (in 'De Standaard der Letteren' van 4 november 99) is een bijdrage van fotograaf Stephan Vanfleteren aan "The Low Countries 1999-2000" van de Stichting Ons Erfdeel. De legende erbij luidt: "Gooik, Flanders".

Terwijl elk beetje wandelaar weet dat de fotogenieke Sint-Barbarakapel nog altijd in Lennik staat ...

Werkt hier het "parel-effect": al het mooiste van het Pajottenland zit in Gooik? (Frans Peetermans)

Waar men gaat ...?

De liefhebbers en liefhebsters van de vaste bijdrage over planten in de streek, geschreven door onze medewerker Jan Heyvaert, zullen deze keer tevergeefs zoeken naar hun favoriet artikel.

Inderdaad, na 20 afleveringen van de reeks "Waar men gaat langs Gooikse wegen", is er een kleine rustpauze ingelast. Onze streek- en natuurgids uit Tollembeek heeft een heel druk programma af te werken en heeft wat uitstel gevraagd.

Maar mits het speciaal leveren van een bak 'Trappist' is hij wel bereid om in de lente van 2000 met een 'vernieuwde' reeks te beginnen. Iets nieuws, maar toch iets vertrouwds dus, want zeg nu zelf, een titel als "Praktische planten in het Pajottenland" belooft toch interessant te worden, of niet ?

Diner-causerie: Pastoor Winnepeninckx

Het onderwerp "Pastoor Winnepeninckx en het stevenisme in het Pajottenland" blijft nog een tijdje in de actualiteit. En dat niet alleen door ons boek. Maar ook door de diner-causerie-avond, ingericht door onze Kring en het Davidsfonds op zaterdag 4 december 11.

Het werd een boeiende voordracht, gehouden door de auteur en onze medewerker Jos De Smedt. In iets meer dan een uur loodste hij de luisteraars – bijna 100 – doorheen de geschiedenis van het stevenisme in onze streek. Met behulp van een aantal afbeeldingen, klaargestoomd o.a. door onze pr-man Pat Delrue (herstellende van zijn hartoperatie!) en met Frans Peetermans als voorlezer van enige fragmenten uit oude teksten, werd het een boeiende en leerrijke avond.

*Dat wordt dan de 'tol van de roem' genoemd. Na zijn voordracht signeert pastoor Jos De Smedt één van de exemplaren van zijn boek "Het verhaal van pastoor Winnepenninckx". Ook voorlezer Frans Peetermans geniet duidelijk nog na ...
(foto Jean-Paul De Loecker)*

Mogen wij van onze kant (pastoor) Jozef De Smedt nogmaals feliciteren, niet alleen met deze voordracht, maar zeker ook met zijn boek "Het verhaal van pastoor Winnepenninckx".

Het lijkt er niet alleen op dat onze eerste editie van 500 exemplaren heel binnenkort zal uitverkocht zijn, maar het werk wordt ook zeer sterk geapprecieerd om zijn inhoud. En er zijn belangstellenden van hier in onze gemeente, maar ook van ver daarbuiten.

Daarbij heeft het toch ook bijgedragen tot een betere kijk op en een andere benadering van het fenomeen van het "stevenisme". Het gevoel heerst dat de twee gemeenschappen "oud- en nieuwkatholieken" - veel dichter bij elkaar zijn gekomen. En dat is op zijn minst ook positief te noemen.

"Bijdrage" 2000

Zoals u al zal gezien hebben bij het openen van dit tijdschrift, zijn we weer op het moment gekomen van de vernieuwing van het lidgeld.

Voor 2000 kunnen wij de bijdrage op hetzelfde bedrag houden als het vorig jaar, ook al zijn de kosten voor papier gestegen. Dat betekent dat u voor de luttele som van 450 fr weer vier spiksplinternieuwe tijdschriften zult ontvangen.

We beloven er weer mooie exemplaren van te maken, met wie weet, een kleurrijker kaft. (Want hier en daar hoorden we dat de 'kleur' van ons tijdschrift dit afgelopen jaar toch niet echt je dat was ...) In ieder geval komt er in zo'n jaar toch heelwat informatie over onze gemeente te voorschijn.

We zullen dat volgend jaar met meer dan 300 vaste leden kunnen lezen: samen met de mensen van het bestuur en de uitwisselingsexemplaren voor andere heemkringen in Brabant, zitten we inderdaad aan een oplage van ongeveer 370 exemplaren!

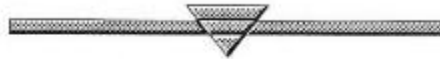
Wie twijfelt er nog aan dat de Heemkundige Kring van Gooik de grootste vereniging van de gemeente is?

"Werkjaar" 2000

Dat 'magische' jaar is voor ons - en waarschijnlijk voor de meesten van jullie - toch een gewoon werkjaar. Zoals gezegd hierboven, verplichten we het aan onszelf al minstens 4 tijdschriften af te leveren.

Misschien komt daarnaast nog eens een *speciale uitgave* uit de bus vallen, je weet maar nooit. De beide werken "Guuks" (uitverkocht!) en "De boerentram" kunnen bijna onmiddellijk een vervolg krijgen, het nodige materiaal is voor handen. Enkel de tijd ontbreekt ons nog een beetje.

Velen vroegen ons ook al waar *de quiz* van de Heemkundige Kring bleef.

Inderdaad, na 2 succesvolle edities, moesten we dit jaar eventjes passen, wegens te veel werk. In het bestuur zijn al een aantal mensen van oordeel dat het in 2000 zeker moet kunnen om een derde uitgave van de quiz te brengen. We zien wel, zeker?

Wat dan wel al zeker is, is de (voorbereiding op) een tentoonstelling rond Gooikse kunst in verband met Gooik. We krijgen van alle kanten reacties binnen: sommigen melden ons plaatsen waar ze schilderijen, tekeningen, prenten en ander kunstwerk gezien hebben i.v.m. onze gemeente (= de vier deelgemeenten, niet vergeten!), anderen hebben al toegezegd om van hun persoonlijke collectie werken uit te lenen voor de tentoonstelling.

Een datum in verband hiermee is in ieder geval al vastgelegd: het wordt het laatste weekend van september 2000; de plaats is natuurlijk de schuur van De Cam.

Andere voorstellen en berichten over Gooikse kunstwerken (met Gooik als onderwerp) zijn natuurlijk nog altijd welkom: bellen kan op 02/ 532 02 74.

Voetwegen

Het is er niet echt het seizoen meer voor, maar we willen u toch nog op de hoogte houden van de toestand rond de voetwegen.

Alle deelgemeenten zijn afgelopen door de groep o.l.v. Adelin De Coen. Samen met o.a. Alain De Lombaert, Luc Dambremé, Karl Desmet, Isabelle Pierreux en Rudy Dedobbeleer en ondergetekende zijn heelwat mooie paadjes (her)ontdekt.

In de komende kerstvakantie wordt gewerkt aan het 'deftig' op papier stellen van alle bevindingen, zodat tegen het begin van 2000 het gemeentebestuur een

volledig overzicht zal hebben van de toestand van de veldwegen in Groot-Gooik.

Van onze kant willen we ook enige suggesties doen i.v.m. mogelijke interessante 'lussen' die kunnen gemaakt worden om bepaalde veldwegen met elkaar te verbinden op een zinvolle wijze. Ondertussen konden we al vernemen in de media dat er een veldwegel 'in ere was hersteld' in Kester, nl. de verbindingsweg tussen de twee scholen in het centrum. Een zeer goed initiatief, dat mede werd 'aangemoedigd' door onze medewerker Jan Heyvaert. Uitstekend werk, zouden we zo zeggen!

Doodsprentjes

Naast een vijftal oude doodsprentjes, die we toegestopt kregen, kregen we van onze lezeres Hilde Dermez ook een lijst binnen met een 80-tal namen, (afgedrukt op de volgende pagina's) waarvan zij het doodsprentje bezit. Indien lezers geïnteresseerd zouden zijn in één of meerdere prentjes, kunnen zij altijd contact opnemen met Hilde op nr. 054/56 83 65.

Een voorbeeld van een speciaal doodsprentje, uitgegeven in 1948, op 'den tweeden kermisdag'. Deze traditie wordt nog steeds verdergezet in Gooik.

Een heilzame en ziele gedochte is het voor de al gestorvenen te hebben opdat ze van hun zieleen ontdaan worden.

+

Op dezen tweeden kermisdag,
27 September 1948

herdenken wij oedervechtig de zielen van
onze overleden Ouders, Naastbestanden,
Weldoeners en Vrienden,
voornamelijk van diegenen die ons laatst ontvielen:

Otilie Dekens, Dorp	24 Sept. 1947
Filippine De Looze, Dorp	10 Oct.
Edward DuFosse, Kieboekstraat	4 Nov.
Eloëlie Ronsart, Klooster	9 Nov.
Jas-Baptist De Coen, Dorp	4 Dec.
Leopoldine O, Dorp	9 Dec.
Josef Van Scherdel, Zwartschaap	3 Jan. 1948
Joseph Gatoemans, Oudein	12 Jan.
Emiel Walravens, Wassien	17 Jan.
Fons Timmermans, Zwartschaap	9 Feb.
Kamiel Heytwech, Olysteek	21 Feb.
Jan Heremans, Terloo	14 Maart
Kristie Goone (Vissel), Koekenbeek	22 Maart
Klaire Nienberg (Looze), Terloo	13 Mei
Rosalie Baeckmans, Dorp	26 Mei
Victoria De Lecue, Woestijn	3 Jun.
Journe De Dorpel, Woestijn	19 Jun.
Joseph Nieuwenburg, Terloo	10 Jul.
Paul-Emiel De Looze, Brandelbaan	27 Jul.
Theodor Surpels, Kooiekoortstraat	9 Aug.
Alma Vandendriessche, Zwartschaap	19 Aug.
Franz De Weert, Steenstraat	19 Sept.

Heer, geef hen de eeuwige rust.

R. I. P.

Gooik, druk. L. De Knijff-De Coek.